

igazságügyi tárca a költségvetési ágazatnak oly mostohán dotált része volt, hogy azt redukálni az intézmények komoly veszélyeztetése nélkül szinte lehetetlen. Rámutatott előadó arra, hogy a felsőbbíróságoknál a perek szükségkép csökkenő irányzatot fognak felvenni. Előadó végigment az új perrendi javaslaton és annak a községi bíraskodásra, illetőleg a fizetéses meghagyásos eljárásra, továbbá perorvoslatra vonatkozó részeit tette különösebb megvitatás tárgyává. Rámutatott arra, hogy az új eljárás következtében az I. fokú bíróságoknak munkaterhe megkétszereződik, a fellebbviteli lehetőségek leépítése pedig rendkívüli perorvoslatok igénybevételére fog vezetni. Kiemelte előadó azon alkotmányjogi aggályokat is, amelyeket az új javaslattal szemben az értékhatár rendeleti megállapítása, továbbá az érvényben levő jogszabályok rendeleti úton való, mintegy a H. Ö. mintájára történő megállapítása szempontjából fennforognak.

Az igazságügy racionalizálása nem azonos az igazság racionalizálásával, mert nem új jogi fogalom megalkotásáról van szó, hanem ama remediumok megtalálásáról, amelyek a pereket és a végrehajtás sorát meggyorsítják az anyagi igazság sérelme nélkül. Dr. Leopold szerint nem szabad a jogászi köztudatnak elfogadni azt az egyoldalú megállapítást, hogy a mai perrendtartás luxus, hanem abból kell kiindulni, hogy perrendtartásunk a XX. század szövevényes gazdasági és komplikált társadalmi életének egyik funkciója.

Az előadást vita követte, amelyben résztvettek: dr. Meszlényi Artur egyetemi tanár, Kartal Ignác kir. járásbíró, Gaál Dezső, Giskán Jakab és ifj. Szigeti László ügyvédek.

Paritás, felmondás, rendelkezés címen tartott február 27.-én dr. *Móra Zoltán* tőzsdei jogügyi titkár előadást nagyszámú közönség jelenlétében.

Az előadó megvilágította a gabonaüzlet három fő kérdését: a paritás, a felmondás és a rendelkezés kérdését. A paritás kikötésével válik lehetővé a különböző helyen tárolt áru értékének egységes kalkulációja és egységes kezelése, míg a felmondásra és a rendelkezésre vonatkozó szabályok célja annak elrendezése, hogy a bizonyos időszakon belül teljesítendő ügyleteknél mikor történjék és melyik fél akaratelhatározása alapján a szállítás tényleges eszközzése.

Részletesen ismertette a paritásos elszámolásról rendelkező 35-ik §. keletkezésének történetét az 1905-ös szokványreformtól kezdődőleg. Különösen kiemelte, hogy a

szokványok úgy, amint jelenben érvényben vannak, a paritás kikötésével általában vagy a vevőnek, vagy az eladónak spekulatív lehetőséget nyújtanak. Kidomborította különösen azt, hogy a 35. §. két főlehetőséget tart szem előtt, nevezetesen azt a lehetőséget, hogy a felek nem csak a paritásos állomást jelölik meg, hanem a továbbfuvarozás irányát is és azt a lehetőséget, amikor ilyen iránymegjelölés nem történt.

Ennek a kétféle ügyletkötési módnak szem előtt tartása nélkül arról, hogy az adott esetben a paritás kikötésének milyen értelme van, még véleményt sem lehet alkotni. A két lehetőség ismertetése kapcsán élesen kidomborította, hogy az iránymegjelölés tulajdonképpen nem más, mint az elszámolás függetlenítése a rendeltetési állomástól, vagy jogászai műnyelven: fiktív rendeltetési állomás kijelölése.

Az előadó azután Magyarország térképén bemutatott gyakorlati példákkal világította meg a két különböző elszámolási módozatot és rámutatott arra, hogy a szokványok nem ismerése, vagy félreismerése folytán adott helytelen diszpozíció milyen súlyos következményekkel járhat.

A wieni szokványok rövid ismertetése után az előadó kiemelte, hogy abban a kérdésben: melyik félnek lesz módjában a paritásos kikötések által nyújtott spekulatív lehetőségeket kihasználni, a szokványoknak a felmondásra és a rendelkezésre vonatkozó szakaszai a döntők.

A rendelkezésről szóló joganyag ismertetése kapcsán a hallgatóság elméleti jogász-csoportja számára megvilágította az előadó annak a szabályozási módnak a jellegét, amellyel a szokványok arra az esetre vonatkozólag rendelkeznek, amikor a vevő a rendelkezés adását elmulasztja.

Hogy az eladó ily esetben az ügylettől elállhat, vagy kártérítést követelhet, ez talán az általános magánjog és kereskedelmi jog alapelveitől eltérő szabályozás, de az előadó szerint olyan, amelyet a gyakorlati élet emberei a gyakorlati élet kellékeinek figyelembevételével helyesen fejlesztettek ki.

Az általános magánjog és a kereskedelmi jog szerint helyes lehet az az elgondolás, hogy ha a vevő nem jelöli meg, hová küldendő az áru, az eladó raktározza be az árut vagy küldje el a vevő címére, de a tőzsdei forgalom szempontjából nem volna értelme annak, ha az eladót arra kényszerítenők, hogy áruját beraktároztassa, vagy olyan vevőnek küldje el, aki azt nyilván nem akarja átvenni és így az áru hevertetésével úgy magának, mint a közgazdaságnak fölösleges károkat okozzon.

A nagy figyelemmel hallgatott előadás után a hallgatóság közül *Csalán József*, *Werkner Armin* tőzsdetanácsos, dr. *Schleiffer Pál* és dr. *Beck Salamon* szólalt fel.

Az előadó zárszava után dr. *Meszlény Artur* kormányfőtanácsos ügyvéd foglalta össze az előadás eredményeit.

A Jogtudományi Közlöny 1930 március 1-i számát kizárólag a legfiatalabb jogásznemzedék írta. Örömmel látjuk, hogy a jogi irodalom terén az idősebbek nem akarják a fiatalok útját megnehezíteni, mint az sok más téren tapasztalható, hanem megértéssel és jószívvel fogadják az új tehetségeket, kik írásaikkal folytatják azt a harcot az igazságért és a jogért, amit elődeik is folytattak. Így van ez rendjén, ez valósítja meg az emberi gondolat és eszmei küzdelem folytonosságát és ez a bánásmód biztosítja legjobban a tradíciók fennmaradását. Az igazi tehetség, ha érettebb korba is lép, ha évei számára öreg is lesz, de lelkileg még fiatal és még mindig alkotni tud, sohasem akarja a teret elzárni a fiatalok előtt. A fiatalság irigyei, akik félve óvják szerzett és már csak a multért kijáró dicsőségüket, a keserű Solness építőmesterek, akik már érzik, hogy nem tudnak dolgozni és lépést tartani a kor követelményeivel. Annál inkább örömmel üdvözöljük az ifjúság által írt szám szerzőit, mert hiszen mindnyájan a mi jó barátaink és munkatársaink is részint a Polgári Jogban, részint a Civiljogászok Vitatársaságában, másrészt a Polgári Jog és a Civiljogászok Vitatársaságának gárdája is egynéhány év előtti fiatal-ságból toborzódott, amelyet néhány már elismert és tehetséges jogász, aki örömmel gyűjtötte maga köré a fiatalokat, buzdított és munkásságra serkentett. Nyugodtak lehetünk, a fiatal jogásznemzedék — a mi ifjúságunk — a zivataros idők ellenére, amelyben nevelkedett, nem fog elmaradni tehetségben, fegyelmezett munkabírásban az előbbi magyar jogásznemzedékek mögött. *Sz—i.*

A háború hatása az ellenséges államok alattvalói között között kötött szerződésekre. E kérdésről tartott előadást a Magyar Jogászegylet és a Nemzetközi Jogi Egyesület (International Law Association) magyar csoportjának együttes ülésében dr. *Meszlény Artur* egyetemi tanár. Ismertette a kérdés előzményeit a kopenhágai 1913 májusi és a madridi 1913 őszi értekezleten, ahol még a háború előtti hangulat uralkodott és a túlnyomó többség magától értetődőnek találta, hogy a háború hatását ah adviselő államokra kell korlátozni s ártatlan magánszemélyek magánügyeit annak rom-